

İKTİDAR VE SİYASETİN GÖLGESİNDE BÜROKRASİ VE DEMOKRASİ İLİŞKİSİ: İDEALLER, ZORUNLULUKLAR, GERİLİMLER

*“DEMOCRACY and BUREAUCRACY in the SHADOW of POWER and
POLITICS: Ideals, Necessities, Tensions”*

Ahmet Kemal BAYRAM*

Kerim ÇINAR**

ÖZET

Modern devlet, birçok farklı işlevi bünyesinde toplayan, yurttaşlarının yaşamları üzerinde doğrudan tasarrufta bulanabilen, sosyal yaşama nüfuz edebilen; toplumu yönlendirme, düzenleme ve ona müdahale etme imkânına sahip bir iktidar örgütlenmesidir. Modern devletler, bu süreçlerin tümünü kitlesel olarak örgütlenmiş merkezi bürokrasiler aracılığıyla işletirler. Modern devletin zorunlu olarak bürokratik örgütlenmesi ile demokratik idealler arasında birtakım gerilimlerin ortaya çıktığı görülür. Bu gerilimlerin temelinde, araçsal aklın hâkimiyeti doğrultusundaki bürokrasinin, modern toplumun özellikleri açısından alternatifsiz kalması vardır. Mesleki uzmanlık bilgisi ve kurumsal ideoloji gibi iki güç kaynağı etrafında bir iktidar biçimine dönüşen bürokrasiyle, demokrasinin işleyebilmek için bu bürokrasiye mahkûm olması, birçok ikileme yol açmıştır.

Anahtar Kelimeler: Bürokrasi, Demokrasi, İktidar, Modern toplum, Weber.

ABSTRACT

Modern states, with all different functions, are able to have the right of disposition over the population, penetrate into social life and modern state is a power organization which has the opportunities of manipulating, regulating and interfering with the society. Modern states control all the process by means of centralized massive bureaucratic organizations. While organizations of the states are necessarily bureaucratic, there emerge inevitable tensions between democratic ideals and bureaucratic requirements. The main source of the tensions is the

---

*Yrd. Doç. Dr., Afyon Kocatepe Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji Bölümü.

**Yrd. Doç. Dr., Uşak Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Kamu Yönetimi Bölümü.

incomparability of bureaucracy along with the domination of instrumental reason. Since democracy is in the need of bureaucracy to work and bureaucracy appeared as a form of power through know-how and corporate ideology, many dilemmas emerge.

Key words: Bureaucracy, Democracy, Power, Modern society, Weber.

***